

MAX FARJON

Molensteen

Op zoek naar een nieuwe wandeltoer, bracht een goed gesternte me naar een draaiende molen aan de rand van het bos. Ik vond de bouwer Frans Hage-naars onder een afdak bezig aan een kwart van een houten cilinder. Die gaat straks met nog drie andere kwarten de molenstenen omspannen. Dat doen ze op een kleine afstand zodat het meel dat tussen de stenen over de rand naar buiten valt, naar beneden begeleid wordt. Het valt dan op een bodem, waar drie lapjes leer, bevestigd aan de ronddraaiende steen, het meel naar een gleufopening in de bodem veegt. Onder die gleuf hangt een jute zak die het meel opvangt. We klonnen naar boven en zagen hoe het in zijn werk gaat. Het maalproces berust op het ronddraaien van een ronde platte steen boven op een stilstaande. Door een centrale opening in de draaiende steen laat men korrels (gerst, tarwe, rogge of maïs) vallen. Door spiraalvormige groeven in de steen worden die korrels tussen die stenen naar de buitenrand gedreven en tijdens die tocht worden de korrels tot meel vermorzeld. Die molenstenen zijn van lavasteen, gestolde lava dus, uit de Eifel. Door steenhouwers uit één brok gekapt.

Frans zei: "De enige goede steensoort" want die absorbeert geen vocht zoals graniet wel doet en dat vriest kapot. Hij vertelde ook dat de molen voor de prins draaide. Dat is een uitdrukking in de molenaarswereld als een molen draait zonder nuttig werk te doen, voor nop draaien dus. Die is afkomstig nog uit de 80-jarige oorlog. De Spanjaarden belegerden de grote steden in

Holland om ze door uithongeren tot overgave te dwingen. De belegerden bonden soms een big aan één van de wieken en die draaiende molen gaf dan aan de Spanjaarden én Prins Willem van Oranje het teken dat ze nog eten genoeg hadden, al was dat meer bluff dan werkelijkheid.

Al dit technisch vernuft in hout is niet door Frans bedacht. Het is al eeuwen geleden door onze voorouders ontwikkeld en je beseft dat toen al heel wat technische knobbels rondliepen. Het was in feite het voorspel dat vliegtuigen later met honderden passagiers aan boord naar verre oorden zou brengen.

En nu komt het moment dichtbij dat het eerste meel in Strijp gemalen wordt, Frans probeert dit jaar nog zover te komen. Let wel, na 25 jaar vlijtig bouwen.